

О.В. Хадарцев, асистент,
А.В. Шикіло, студентка,
Полтавський національний
технічний університет імені
Юрія Кондратюка

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКУ

Умови економічного спаду та істотне зниження платоспроможності українського споживача спонукає вітчизняних підприємств до пошуку нових ринків збуту. Підписання економічної частини Угоди про асоціацію України та ЄС передбачає створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі, тому все більше українських підприємств розглядають можливість просування своїх товарів саме на просторах Євросоюзу. За цих умов українському виробникові належить познайомитися з європейським споживачем, проаналізувати ринок та провести оцінку конкурентоспроможності свого товару, оскільки сильні та слабкі сторони продукції підприємства, визначені у процесі оцінювання конкурентоспроможності, дають змогу виявити та мобілізувати приховані можливості для отримання вигідних позицій на ринку.

Можна виділити наступні критерії оцінки конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку:

- наявність потенційних споживачів товару;
- відповідність продукції параметрам (стандартам якості, безпечності, соціальній адресності, інформативності та ін.), встановленим на зовнішньому ринку;
- ціна товару.

Виходячи з даних держкомстату України, найбільшим попитом на ринку ЄС користується продукція АПК та харчової промисловості (28% від загального експорту), чорної металургії (22,9%), мінеральних продуктів (16,2%), електричні і механічні машини (12,2%). Серед товарів АПК та харчової промисловості найбільша частка експорту припадала на зернові культури – 37,9% від загального обсягу товарів АПК (у т. ч. кукурудза–32,4%, пшениця–4,4%), насіння і плоди олійних рослин – 19,3%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 16,6% (олія соняшникова – 14,2%).

Найбільші експортні поставки здійснювались до Польщі – 15,6% від загального обсягу експорту до країн ЄС (чорні метали, руди, шлак і зола, електричні машини), Італії – 14,5% (чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Німеччини – 9,4% (електричні машини, одяг та додаткові речі до одягу, текстильні, механічні машини), Угорщини – 8,9% (електричні машини, чорні метали, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки), Іспанії – 6,9% (зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження, залишки і відходи харчової

промисловості), Нідерландів – 6,5% (зернові культури, чорні метали, жири та олії тваринного або рослинного походження) [1].

Таким чином, беручи до уваги те, що в даних країнах переважає імпорт вищезгаданих груп товарів, можна зробити висновок, що українські товари користуються попитом, а вітчизняні виробники постачатимуть свою продукцію в рівних умовах з іншими європейськими експортерами.

Наступним та чи не найголовнішим критерієм, що забезпечить конкурентоспроможність українським товарам є відповідність сертифікатам якості продукції, адже європейський ринок відкриється для них лише тоді, як Україна виконає ряд завдань, змінивши національне законодавство та успішно впровадивши ці зміни. Тому для України значним проривом стало ухвалення у квітні та червні 2014 року трьох прогресивних законів у сфері технічного регулювання, які вносять в неї більше прозорості та зрозумілості. Їх прийняття було кроком для виконання Угоди про асоціацію [2]. На сьогодні фонд національних стандартів в Україні становить 27,5 тис. документів, 7489 з яких, гармонізовані з міжнародними та європейськими [3].

Основною конкурентною перевагою української продукції є низька ціна. Перш за все вона обумовлена відносно дешевою робочою силою, низькими витратами, пов'язаними з девальвацією гривні, скороченням ввізного мита та запровадження тарифних квот з нульовою ставкою в межах квоти для експорту. Таким чином, для сільського господарства середнє ввізне мито ЄС скоротиться з 7,0% до 0,9%, запровадяться тарифні квоти з нульовою ставкою в межах квоти для експорту в ЄС продукції тваринництва, зернових культур; для харчової промисловості – скорочення ввізного мита з 18,9% до 0,6% та запровадження тарифних квот з нульовою ставкою в межах квоти для експорту в ЄС окремих видів харчових товарів; для металургії середня ставка ввізного мита знизиться з 2,1% до 0,0%; для машинобудування передбачено скасування ввізних мит в ЄС за 1 – 6 років. Середня ставка ввізного мита на електричне устаткування скорочується з 2,6% до нуля, на транспортні засоби – з 4,1% до нуля [4].

Отже, проаналізувавши основні критерії конкурентоспроможності продукції по окремим галузям промисловості України, можна зробити висновок, що найбільш конкурентоздатними є товари АПК, харчової промисловості, металургії та машинобудування.

Література:

1. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2014 році [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Як виконати угоду з ЄС? [Електронний ресурс] // Європейська правда. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2014/07/7/7023953/>.

3. Ігор Веремій взяв участь у обговоренні економічних переваг від запровадження міжнародних стандартів в Україні [Електронний ресурс] // Прес-служба Мінекономрозвитку. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&title=IgorVeremiiVziavUchastUObgovorenniEkonomichnikhPerevagVidZaprovadzhenniaMizhnarodnikhStandartivVUkraini>.

4. Економічна складова угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління [Електронний ресурс] / [О. Блетій, М. Риженіков, В. Кравчук та ін.] // Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ier.com.ua/files//publications/Books/Economic_red.pdf.

5. Гармонізація українських стандартів якості з європейськими як механізм підвищення конкурентоспроможності продукції агропромислового комплексу

6. Пазізіна С. Гармонізація українських стандартів якості з європейськими як механізм підвищення конкурентоспроможності продукції агропромислового комплексу / С. Пазізіна, К. Пазізіна. // Економічна думка ТНЕУ. – 2014. – №19. – С. 108 – 114.